

A versenyek megkezdése előtt reggel 8 órakor a monostor-szigeti vadászakban a szükséges választások ejtettek meg.

Főintéző és bíró: dr. Keleti Károly.

Bírák: Br. Dewitz Ottó, Eiszen Manó, Kazy Lázár, Sztraka György, Török János.

Rendező és titkár: Egerváry Gyula.

Ezt követőleg a nevezett ebek soroltattak párokba és úgy 9 óra körül már kezdetét vette a kölyök-verseny, eme vaddús szigeten, amelynek egyetlen, de jövőre számbaveendő hibája, hogy itt-ott nagyon is egyenetlen, sőt dombos, erdős, úgy, hogy helyenkint 10—15 lépésről már nem lehet folytonos figyelemmel kísérni az ebeket, minélfogva a bírák rendszeren felosztották magukat, egyik rész a jobb, másik rész a balfelel dolgozó ebet jelölve ki figyelme tárgyául.

A versenyeken jelen voltak: br. Dewitz Ottó és neje Gödről; Keleti Károly, Török János m. kir. államr. főkapitány, Eiszen Manó, Bárczy István, Tarsay János, Lyka István, Tószegi Freund Vilmos, dr. Matlaskovszky István és alulírott — Budapestről; Szalatsy Sándor Szódról; Pereg János Győrből; Rudnyánszky László Vácraól; Matyók Bencze főszolgabíró Pomázaól; Kazy Lázár Barsmegyéből; Lakatos Károly Szegedről; Walleshausen Sándor Káposztás-Megyerről; Sztraka György főszolgabíró Békésmegyéből; Mihajlovits Kornél, Fernbach Károly és dr. Molnár Károly urak Szabadkáról; Pirkner Ernő m. kir. főeredész és Schmid János Visegrádról, Schauschek György m. kir. vadászgondnok Sz.-Monostorról stb.

(Vége következik.)

AGARÁSZAT.

Agár-Derby. A versenytereken immár esőnd honol, az ország számos vidékén azonban most folyik javában a legmagyarabb sport: az agarászat. Szatmár-, Szabolcs-, Csanád-, Bihar-, Torontálmegyékben, a Bácskában, a Künságban, a jász-ságban van legerősebb fészke a legrégebb, legszebb és testedző sportunknak. És e helyeken az agarászatok körében versenyeket is rendeznek, melyek látványosság dolgában nem maradnak a galopp-versenyek mögötte. E versenyek elseje, melyet joggal lehet az agarak Derbyjének nevezni, folyó hó 12-én fog lefolyni Szolnok határán, a szandai gyepen. Az ország minden részéből nagy érdeklődés mutatkozik e verseny iránt, melynek győztese pénzdíjon kívül egy értékes bálnai kanczát is kap jutalmul, melyet Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter adományozott. — E versenyre vonatkozólag az agarász-szövetség által a következő felhívás boesáttatott ki:

„Van szerencsénk az „Országos Agarász Szövetség“ által 1901. évi november hó 12-én és a következő napokon, a Szolnok melletti szandai és kengyeli gyepen rendezendő versenyekre meghívni.

A nevezések november 11-ik napjának délután 5 órájáig dr. Hajdu Béla titkár által Szolnokon, Magyar-utca 22. írásban fogadtatnak el.

Nevezési díjak: a szövetség tagjai részére 25, nem tagok részére 50 koronában állapítottak meg. Törzskönyvezett agár részére tulajdonosának 5 korona visszatérítettik.

Versenydíjak: A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi minister úr által ajándékozott bálnai ménesbeli fiatal kancza és 800 korona készpénz a győztesnek; 500 korona az utolsó futásban leezett agárnak, 200—200 korona az utolsóelőtti összevetésben leezett agarak mindenikének. A versenyre szállítandó lovak szállítására a versenylovakra érvényes díjszabás engedélyezve van. Szállítási igazolványokkal megkeresésre a titkár szolgál.

November hó 11-én d. u. 6 órakor, a „Nemzeti szálloda“ külön termében évi rendes közgyűlés tartatik.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Egy igazgatósági tag választása.
3. Tagfelvételek.
4. Esetleges indítványok.

Szolnok, 1901. október hó 17-én

Dr. Hajdu Béla,
titkár.

Báró Podmaniczky Géza,
elnök.

Feleletek szerkesztőségünkhöz intézett szakkérdésekre.

T. D. Az állatok befolyása a talajképződésre néhol kétségtelen. Tényleg tapasztaltott, hogy meglepő módon átváltozik a földfelület ásványi része élő lények közrehatása által. Ez átalakulások bár nem oly jelentékenyek, mint például a korall-állatok által képezett tenger-zátonyok, magukban véve mégis igen érdekesek. — Ismert dolog, hogy a tyúk-féle madarak, hogy a bögyükben már meglágyult, de még szét nem hullott gabna-szemeket megőröljék, kavicsokat nyelnek le. Mint igen figyelemreméltó tény, Kerner botanikus újabban azt tapasztalta, hogy e kavicsot a vadtyúk-félék (siket-, nyir- és havasi-fajd, császármadár stb.) gyomrában nemesak nagy mennyiségben (néha 20 darabig) és jelentékeny nagyságban (süketfajd gyomrában 1 czm. átmérőig) is találtak, hanem hogy e kövek nagy ellentállás-képesek és hogy oly madarak, melyek mészközet közelében tartózkodnak, hol tehát elég kemény kavicsot nem találnak, szükségletüket (leginkább kovakövet) gyakran igen távol fekvő vidékekről hozzák. Ha már most az ilyesmi gyakrabban ismétlődik s a madarak mészközetű tartózkodási helyükön kiműlnak, továbbá mint hullák rókák által szétmarczangoltatnak és elhurczoltatnak, akkor a szerves részek elrothadása után a kova-kövecskék kisebb-nagyobb rakásokat képezve, megmaradnak; ebből magyarázhatók ki tehát ama tünetek, hogy a magas mészközetek között kova-képződményekre akadnak, melyeket azelőtt jégcsuszamlások következményének tartottak.

S. L. Sok mindent ajánlanak az ebrüh gyógyítására, de sajnos, ez a betegség igen nehezen gyógyítható. Egyébiránt mi is tudunk néhány gyógyító eljárást, mely sokszor hatásosnak bizonyult, mindamellett esalhatatlannak nem állítjuk. Az egyik ez: 1 lat kénmáj (Schwefel-Leber), 4 lat zöld szappan, 1 lat terpentin szappan veendő, ehhez megfelelő mennyiségű erősen megavasodott zsír s addig keverendő, míg a kenőcs teljesen összeállott. Az ebet bedörzsölés előtt langyos vízben jól meg kell mozdítani és azután megszáritani. — A másik dícsért gyógyító eljárás a következő: Veendő: 1. 500 gr. közönséges favagy repezeolaj, 2. 10 gramm terpentinolaj, 3. 30 gr. büdöskővirág. Az 1. és 2. szer hidegen öntetik és kevertetik össze s azután megmelegítettik, míg langyos hőfokot ér el; ezután folytonos keverés közt lassanként a 3. szer — a büdöskővirág — kevertetik hozzá s a keverék addig melegítettik, míg az ember keze a hőfokot eltűri. Ha a gyógyszer kellő meleg, a beteg állatot legalább is 10 perczen át kézzel erősen s mindennél (különösen a hóna alatt s lábujjai közt) kell azzal bedörzsölni, arra jól ügyelve, hogy a büdöskővirág ne üledjen meg. A leghatósabb akkor ez a gyógyszer, ha a legmelegebb napon alkalmaztatik s a kutya a bedörzsölés után még 1/2—1 óráig a meleg napon marad kint. Ez az eljárás minden két hétben ismétlődő. Míg

gyógykezelésben van az eb, különösen arra kell ügyelni, hogy nagyon száraz és tiszta szalma adassék fekhelyére. A beteg állatot a bedörzsölések után megmosni nem szabad és csakis az utolsó bedörzsölés után kell azt tenni, midőn meggyőződött tulajdonosa, hogy a rüh róla *nyomtalanul* eltűnt. — Azon esetre, ha a kutya nagyon rühes lenne, az első bedörzsölés előtt langyos vízzel és zöld szappannal jól megmosandó s miután *tökéletesen megszáradt* volna, lehet a bedörzsölést alkalmazni. Ha a beteg eb nagyon finom szőrű és vékony bőrű, a terpentinolaj-mennyiséget 2—3 grammal alább lehet szállítani, nehogy nagyon felesipje a bőrét; ha ellenben durva szőrű és vastag bőrű, valamivel több terpentint s bűdöskővirágot lehet venni. Ez a gyógyszer mint rüh elleni óvszer is alkalmazható s nincs rá eset, — ha nyáron át 2-szer bedörzsöltetik vele a kutya, — hogy az megrühesedjen. Télen csakis akkor hat e gyógymód, ha a betörzsölési időtartam alatt a beteg állat folyton meleg, fűtött helyiségben tartatik.

M.

B. K. A *fegyvereső lotyogását* a fegyverrel való erőszakos bánásmód okozza és illetőleg a helytelen patronhasználat, ha t. i. vékony peremű töltényekhez készült fegyverekhez vastagabb pereműt használunk s ennek következtében a fegyver záró-szerkezete természetesen nehezen, vagy épen nem is zárul, csak ha erősen becsapkodjuk. A becsapkodás folytán azonban a csuklószeg megörbül, a cső előremegy s megtágul; tehát a cső és paszkul közt hézag keletkezik és a cső kotyogóssá válik. Az ily módon tönkretett fegyvert azután nehéz megjavítani s az az erőszakos munka, mit a cső újból való megszilárdítása igényel, épen nincs a fegyver szilárdságának javára.

EGYESEK.

A fehér orrszarvú (*Rhinoceros simus*) már-már közel áll a kipusztuláshoz. Jelenleg csupán *Natálban* és *Zuluföldön* él ez az állatfaj mintegy húsz példányban. Vadászatok és fogásuk tilos 1250 franktól 2500 frankig terjedhető bírság terhe alatt (egy frank = kb. 90 fillér). Minthogy már jó ideje annak, hogy a kormány védelmébe vette a fehér orrszarvút s így nem üldözik őket, azi dök folyamán meglehetősen szelídekké lettek. Egy kormányzó tudósítása szerint annyira szelídek, hogy az embert bevarják 15—20 méterre is és csak kénytelen-kelletlen állnak odébb. A fehér orrszarvú a jelenleg élő orrszarvú fajok között a legnagyobb. Hosszúsága 4-4 méter, ebből majdnem egy harmadrész esik a fejre. Színe, épen úgy, mint a „fehér elefánt“-é, nem fehér, hanem világos kékesszürke vagy barna, de jóval világosabb, mint fajrokonaié.

Sajátságos operációt kellett kiállani a hamburgi állatkert egyik tigrisének. A tigris egyik körme a huzamos ideig tartó nemhasználás következtében annyira megnőtt, hogy a hegye behatolt a talpába és az egész talpát gyulladába hozta, amitől ez megdagadt. Minthogy a bajon nem lehetett másképp segíteni, elhatározták, hogy levágják a tigris körmét. A tigris lábát hurokkal a ketreccz rácszatához erősítették, úgy hogy a dagadt talp a ketrecczen kívül került. Az állatkert igazgatója sajátkezűleg egy erős drótvágó ollóval levágta a tigris körmét s hegyét kihúzta a talpból. A műtét után nemsokára meggyógyult a tigris talpa.

Strucz-tojás és a tyúk. Egy angol strucztenyésztő beszél a következő esetet. — Egy öreg strucz (pampastrucz vagy rhea) huszonhárom tojást rakott le. A hím körülbelül egy hét múlva kezdett költeni s a költési idő alatt oly híven ült a tojásokon, hogy korbácesal kellett róluk lezavarni. Hat hét múlva a tojások egy részéből kibújtak a strucesírkék, de nyolez tojás még megmaradt. Az öreg strucz semmiképen sem akart erre a nyolez tojásra ülni, hanem esírkéivel esatangolt. A gazda erre fogta a tojásokat s kettőt beletett két nagy házityúk fészkebe, a tyúk-tojásokat pedig elszedte. Az egyik tyúk nem ismerte el magáénak a vele egyenlő nagyságú tojást, míg a másik szorgalmasan kotolt rajta. Mikor kibújt a tojásból a csupasz nyakú, hosszúlábú kis strucesírke, a tyúk halálraremülten elhagyta mostoha gyermekét. A kicsi strucesírkét azután az öreg strucz ismét magáénak fogadta.

Az állatok szaporaságáról. Egy levéltetű évente húsz-szor rak petéket, összesen mintegy 6000.000.000 petét rak le egy év alatt. Egy légy 20.000 kukacot képes a világra hozni, amelyek egy nap folyamán testük súlyának kétszázszorosát eszik meg s öt nap alatt fejlődnek ki. Egy a fenyőn élő fadarázs évente 100 petét rak. Ha ebből a száz petéből kiktelt darazsak ivadéka közül 10 évig egy se pusztulna el, a tizedik évben 200.000 billió pondró kelne ki a lerakott petékből. Ez a szám épen elég volna, hogy abban az esztendőben minden fenyőfa tönkremenjen. A halak szintén roppant mennyiségű petét produkálnak évente. Egy közép-nagyságú tókehal évente 10 millió petét rak, a kecsge 1.500.000-et, a ponty 167 ezret, a csuka 166 ezret, a harsca 69 ezret. Az emlősállatok között legszaporább a mezei egér. Kedvező körülmények között márcziustól késő őszig ötször ellik s minden ellésnél 6—10 fiatal hoz világra. A fiatalok hat hét alatt fejlődnek ki s a nyolezadik héten már szaporodnak. Egy pár mezei egér tehát évente, kedvező körülmények között, 20 ezer fiatalal szaporíthatná faját. Innen magyarázható, hogy a mezei egerek olykor oly roppant tömegekben lepik el a szántóföldeket, hogy az aratást komolyan veszélyeztetik.

IRODALOM.

HOGYAN TÁPLÁLKOZZUNK? cím alatt ép most jelent meg dr. *Lahmann* zseniális higienikusnak alapvető műve, meggyőzőleg mutatja ki a fehérje-elméleten alapuló mai visszas táplálkozás idegrontó, életet rövidítő s a munkaképességet csökkentő voltát. Ezzel szemben felállítja s megokolja a táplálkozó elméletet s gyakorlati útmutatást ad az egészséges vérvegyület s a betegség elkerülhetését biztosító helyes táplálkozásra. A művet *Ember János* és *Müller Antal* fordították magyarra. Kiadja *Ember János* (Budapest, VIII., Teleky-tér 23.), kinél a mű kapható, de bármely hazai könyvkereskedés útján is megrendelhető. A 10 nagy 8° ívre terjedő 4 képpel illusztrált mű ára 8 korona. Akik a könyv árát előre küldik, a művet bérmentve kapják.

Helyreigazítás. E beceses lap legutóbbi V. számában „Az ölyv táplálkozási viszonyairól“ szóló cikkben boldogult barátom *Cyrik Edének* imputált sorokban felhozott epizód velem történt meg s azokat a „Vadászlap“ illető számában is én tettem akkortájt közzé. Azon időben Fogarason voltam.

Teljes tisztelettel

Nagy-Sink, 1901. november 3-án

Craus Géza Aladár,
m. kir. erdőész.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. G. Tengelicz. Az ebnek emberre való idomítása veszedelmes vállalkozás s bizonyára sok kellemetlenséget okozna. Önnek végeredményében ez a könnyelmű sport. Mi nem értünk ehhez, mert a dresszurának ez a neve a sport keretén túlvág, azért nem is tájékozthatjuk uraságodat az eljárásra nézve. — **N. J. Sopron.** Cikkét alkalmmilag közölni fogjuk. — **A hangyász-kritikus úrnak.** El vagyunk képedve az Ön hatalmas logikájától! Fogadja teljes elismerésünk magasztos méltánylásának legharsozóbb kifejezési mívoltát. Már azonban, hogy igen kedves leveléhez *sárga* téntát méltóztatott használni; avagy talán a forrongó baráti érzelmek kiáradó *hangulatának* a sárgasága az, mely a betűkre ontá azt a kaján fényt?! Hát levélhulláskor elsárgul a kedély is az őszi verőfény bizonytalan hatása alatt?! . . . Oh, oh, Istenkém, csak „barátainktól“ őrizz meg bennünket, — ellenségeinkkel aztán magunk is elbánunk! — „**B.-sógor**“-nak, **Szeged.** Az ékes arezmási képelet *T.-i* cikkével együtt a jövő hó 1-i számban fog megjelenni. Addig is türelem, mert a türelem halász-erény!

Schwarz József m. kir. erdőőrnel Sólomoson (u. p. *Mária-Radna*) egy őzet és vaddisznót kitünően hajtó kopó 35 frtért eladó.

„A TERMÉSZET“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

Nyomatott Wesselényi Géza könyvnyomdájában Budapest, II., Zsigmond-utca 11—15.